

॥ १२ ॥ ताक्ष्यः तृक्षस्यकश्यपस्यापत्यं ॥ १३ ॥ स्यादयमित्यंगुल्यानिर्दिशति ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ हेतुयोगः मुक्तिसंबन्धः समासः संक्षेपस्ताभ्यामिति पंचम्यर्थतसिः सत्यमेवाभिजानीमइत्यादिनासत्यादीनि मृत्युजयसाधनान्युच्यन्ते ॥ १८ ॥ यदि तिब्राह्मणनिदाशून्याः स्तुतिपराश्वस्मइत्यर्थः ॥ १९ ॥ भृत्यान्भार्यादीन् अशनेन अशनादधिकेन दानमानादिना ॥ २० ॥ पुण्यदेशः गंगातीरादिः तेजस्विनां योगसिद्धानादेशः सामीप्यं तत्संगादित्यर्थः ॥ २१ ॥ एतद्वै इति यौष्माकीणं हत्यादोषमपि संलापमात्राद्वयं हंतुं समर्थाः स्मइत्यर्थः ॥ २२ ॥ २३ ॥ इत्यारण्यके प० नै० भा० चतुरशीत्यधिकशते तु तत्सर्वमखिलमाख्यायास्मै यथा तथं ॥ नापश्यंस्तमृषितत्रगतासुं ते समागताः ॥ १२ ॥ अन्वेषमाणाः सर्वाः डाः स्वप्नवद्गतचेतनाः ॥ तानब्रवीत्तत्र मुनिस्ताक्ष्यः परपुरंजयः ॥ १३ ॥ स्यादयं ब्राह्मणः सोऽथ युष्माभिर्यो विनाशितः ॥ पुत्रोऽप्ययं मम नृपास्तपो बलसमन्वितः ॥ १४ ॥ ते च दृष्ट्वैव तमृषिं विस्मयं परमंगताः ॥ महदाश्चर्यमिति वै ते ब्रुवाणामहीपते ॥ १५ ॥ मृतोऽप्ययमुपानीतः कथं जीवितमाप्तवान् ॥ किमेतत्तपसो वीर्ययेनायं जीवितः पुनः ॥ १६ ॥ श्रोतुमिच्छामहे विप्रयदि श्रोतव्यमित्युत ॥ स तानुवाचनास्माकं मृत्युः प्रभवते नृपाः ॥ १७ ॥ कारणं वः प्रवक्ष्यामि हेतुयोगसमासतः ॥ सत्यमेवाभिजानीमो नानृते कुर्महे मनः ॥ स्वधर्ममनुतिष्ठामस्तस्मान्मृत्युभयं ननः ॥ १८ ॥ यद्वा ह्यणानां कुशलं तदेपां कथयामहे ॥ नैषां दुश्चरितं ब्रूमस्तस्मान्मृत्युभयं ननः ॥ १९ ॥ अतिथी नन्नपानेन भृत्या न त्यशनेन च ॥ संभोज्य शेषमश्रीमस्तस्मान्मृत्युभयं ननः ॥ २० ॥ क्षां तादां ताः क्षमाशीलास्तीर्थदानपरायणाः ॥ पुण्यदेशनिवासाच्च तस्मान्मृत्युभयं ननः ॥ तेजस्विदेशवासाच्च तस्मान्मृत्युभयं ननः ॥ २१ ॥ एतद्वै लेशमात्रं वः समाख्यातं विमत्सराः ॥ गच्छध्वं सहिताः सर्वे न पापाद्भयमस्ति वः ॥ २२ ॥ एवमस्त्विति ते सर्वे प्रतिपूज्य महामुनिं ॥ स्वदेशमगमन् तदृष्ट्वा राजानो भरतर्षभ ॥ २३ ॥ इति श्रीम० आरण्यके प० मार्कण्डेयसमास्या पर्वणि ब्राह्मणमाहात्म्यकथने चतुरशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १८४ ॥ ॥ ७ ॥ मार्कण्डेय उवाच भूय एव महाभाग्यं ब्राह्मणानां निबोध मे ॥ वै न्योना मे हराजर्षिरश्वमेधा यदीक्षितः ॥ १ ॥ तमत्रिर्गंतुमारेभे वित्तार्थमिति नः श्रुतं ॥ भूयर्थं नानुरुध्यत्स धर्मव्यक्तिनिदर्शनात् ॥ २ ॥ स विचिंत्य महातेजावनमेवान्वरोचयत् ॥ धर्मपत्नीं समाहूय पुत्रांश्चेदमुवाच ह ॥ ३ ॥ प्राप्स्यामः फलमत्यंतं बहुलं निरुपद्रवं ॥ अरण्यगमनं क्षिप्रं रोचतां वो गुणाधिकं ॥ ४ ॥ ततमोऽध्यायः ॥ १८४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ मृत्युजयहेतुः पूर्वोक्तः सत्यादिधर्मो विनस्थानामेव युज्यते न तु गृहस्थानां तेषां दुष्प्रतिपह ब्रह्मविद्वेषादिना दोषप्रसक्त्या तादृशधर्मसंभवादित्याशयवानध्यायमारभते भूय इति ॥ १ ॥ सोऽत्रिर्गंतुमारेभे वित्तार्थमिति नः श्रुतं ॥ भूयर्थं नानुरुध्यत् ॥ अत्यंतं अर्थार्थं न बभूव कुतः धर्मव्यक्तिर्धर्मस्य फलद्वाराऽभिव्यक्तिः फलव्यक्त्या हि धर्मो न स्थिति अतस्तद्रक्षणार्थे नैच्छदित्यर्थः ॥ २ ॥ वनं गंतुमिति शेषः ॥ ३ ॥ निरुपद्रवं अक्षयं मोक्षार्थं ॥ ४ ॥